

Communicatie bisdom Groningen – Leeuwarden betreffende kerkelijke vieringen tot Pinksteren

Gisteren heeft de Nederlandse overheid, inzake de strijd tegen het coronavirus, het volgende besloten: "Alle bijeenkomsten worden verboden tot 1 juni (was: 6 april), ook met minder dan 100 mensen. Voor begrafenissen en kerkelijke bruiloften geldt een uitzondering, waarover later meer informatie komt."

Het betekent voor de kerk dat ook dagelijkse kleinschalige eucharistievieringen niet meer kunnen plaatsvinden. Het meest pijnlijke is, dat voor uitvaarten (eucharistie)vieringen ook niet mogelijk zijn. Huwelijken worden door het bruidspaar zelf al vaak uitgesteld.

De bisschoppen hebben ook verdere maatregelen genomen, terwijl alle eerder genomen maatregelen van 28 februari en 15 maart jl. van kracht blijven. In Rome heeft de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst en de Regeling van de Sacramenten op 19 maart 2020 het decreet "Ten tijde van Covid-19" uitgevaardigd (Prot. N. 153/20). U kunt dit vinden op www.rkcliturgie.nl. Het decreet stelt dat het paasfeest niet kan worden verplaatst.

Hieronder een overzicht van alle maatregelen, die tot en met Pinksteren ook in ons bisdom gelden. Onder 'besloten viering' verstaan we hierbij: de priester met de meest noodzakelijke assistenten, die voldoende afstand van elkaar houden (1.5 meter). Ook muziek en zang met organist en cantor moet achterwege blijven.

De maatregelen houden ook in dat gelovigen van de zondagsplicht en van de paasbiecht en – communie gedispenseerd zijn.

Palmzondag

Palmpasenoptochten en processies worden niet gehouden. In een besloten viering (zie boven) worden palmtakken gezegend die in de loop van de dag of de week meegegeven kunnen worden aan gelovigen als ze de kerk bezoeken. Daarnaast kan afgesproken worden dat parochianen de palmtakjes op bepaalde tijden ophalen in de parochiekerk of het parochiecentrum, of dat zij naar ouderen en zieken worden gebracht.

Het water waarmee de priester de palmtakjes zegent wordt in de besloten viering gezegend. Nadien wordt dit wijwater op gepaste wijze teruggeven aan de schoot van de aarde of in het 'heilig putje' gegoten.

Chrismamis

De Chrismamis in de Jozefkathedraal te Groningen wordt door de bisschop 'alleen' gevierd, zodat we het komend jaar beschikken over de noodzakelijke H.H. Oliën. Over de verspreiding ervan naar de parochies volgt nader bericht. Omdat de gavenprocessie met pakketten voor de voedselbank Groningen niet

kan plaats vinden, vragen we de parochiebesturen een donatie over te maken op rekeningnummer NL53RABO0329449028 t.n.v. Voedselbank Stad Groningen te Groningen.

Witte Donderdag

In de Jozefkathedraal en de parochiekerken kan door de priester(s) de Avondmis van de Maaltijd van de Heer gecelebreerd worden. Het is alle priesters bij wijze van uitzondering toegestaan om op die dag op een geschikte plaats de mis te vieren zonder volk. De voetwassing, die al facultatief is, dient achterwege te blijven. Aan het eind van de mis van het Avondmaal van de Heer moet de processie met het Heilig Sacrament naar het rustaltaar achterwege blijven, en het Heilig Sacrament wordt in het tabernakel bewaard. Priesters die niet in staat zijn om de eucharistie te vieren dienen in plaats daarvan de vespers van de dag te bidden (vgl. Liturgia Horarum / Getijdenboek).

Goede Vrijdag

De bisschop/de pastoor viert de liturgie van het lijden en sterven van de Heer in de kathedraal en parochiekerken zonder aanwezigheid van gelovigen. Er is m.b.t. het universele gebed (de voorbede) voorzien in een speciale intentie voor de zieken, de overledenen en hen die in nood verkeren. De bisschop heeft de volgende tekst vastgesteld en deze wordt aan de 10 intenties toegevoegd: "Laten wij bidden voor alle slachtoffers van het Coronavirus en richten wij ons tot God de Vader; dat hij de doden opneemt in zijn heerlijkheid, de zieken geneest, de verplegenden en verzorgenden steunt in hun belangrijk werk en families helpt om hun ouderen nabij te zijn; dat Hij alle mensen die politiek verantwoordelijk zijn wijsheid en inzicht geeft.

Almachtige eeuwige God, Gij zijt allen nabij die in nood verkeren, bevrijd ons van het Coronavirus en van alle besmettelijke ziekten. Verleen uw genade aan allen die erom smeken. Door Christus onze Heer."

Het is wenselijk dat de parochianen thuis beschikken over teksten voor een kruisweg. Digitaal worden door bisdommen en op www.rkkerk.nl voorbeelden van teksten beschikbaar gesteld. De kerk kan worden opengesteld voor aanbidding bij het kruis.

Paaswake

Deze wordt slechts gevierd in de kathedraal en in parochiekerken. Aan het begin van de Paaswake ofwel Lucernarium blijft het bereiden en het aansteken van het vuur achterwege; de paaskaars wordt ontstoken, de processie blijft achterwege, en dan volgt de Paasjubelzang (het Exsultet). Vervolgens vindt de 'Liturgie van het Woord' plaats. Met betrekking tot de doopliturgie worden alleen de doopbeloften hernieuwd (vgl. Altaarmissaal, p. 368-371). Er is dus geen zegening van doopwater en er kunnen geen catechumen worden gedoopt

of opgenomen in de Kerk. Vervolgens viert men de Eucharistische liturgie. De priesters die absoluut niet in de mogelijkheid verkeren om samen te komen voor de Paaswake in een kerk, bidden het lezingenofficie van Paaszondag (vgl. het Getijdenboek).

Na de Paaswake of in de dagen daarna kunnen vertegenwoordigers van geloofsgemeenschappen uit de parochie(s) een gezegende paaskaars ontvangen voor hun kerk of kapel. Zie hiervoor de aanwijzingen in het Directorium 2019-2020, pagina 85.

Stille zaterdag is een goede gelegenheid om voor persoonlijk gebed een kerk of kapel te bezoeken. Vanuit de kerk of kapel kunnen gelovigen eventueel een klein paaskaarsje mee naar huis nemen (de kaarsen die anders ontstoken zouden worden in de paaswake).

Uitvaarten

Uitvaarten worden sober en kleinschalig gehouden. Uitvaarten dienen ook in overeenstemming te zijn met de richtlijnen van de uitvaartbranche, zoals met betrekking tot het maximum aantal aanwezige personen (30). Men kan zich het beste beperken tot de plechtigheid van de Laatste Aanbeveling op het kerkhof of in het crematorium, eventueel aangevuld met een gedachteniskaars, gedachteniskruisje, een In Memoriam.

Ziekenzalving, biecht en doopsel

Er kunnen zich noodsituaties voordoen. We denken dan met name aan stervensgevaar. De priester zal in die omstandigheden pastoraal nabij zijn en – met de nodige voorzorgsmaatregelen – het sacrament toedienen. Er wordt nog landelijk overleg gevoerd of ook kerkelijke bedienaren gerekend kunnen worden tot de cruciale beroepen, en of ziekenzalving, H. Communie / Viaticum en nooddoop tot de vitale processen kunnen worden gerekend, zodat ernstig zieken ook in verpleegtehuizen kunnen worden bijgestaan.

De biecht vindt het beste plaats in een geventileerde ruimte in plaats van in de biechtstoel met inachtneming van een gepaste afstand van 1,5 m (zie notitie van de Apostolische Penitentiarie aangaande het biechtsacrament d.d. 19 maart 2020).

Verenigd in gebed

De kerken en kapellen blijven waar mogelijk open en toegankelijk om te bidden of een kaars op te steken. Bijvoorbeeld gedurende een aantal uren op zondag of tijdens dagen in de Goede Week. Bezoekers wordt gevraagd om afstand te houden tot andere kerkgangers en indien men verkouden is, niet te komen maar thuis te bidden.

De bisschoppen roepen nadrukkelijk op tot gebed in deze tijden waarin het coronavirus heerst.

- Gebed van de bisschoppen
- Bid mee via Radio Maria
- Steek een kaarsje op via de website van Kerk in Nood
- Volg de website van uw bisdom en parochie voor andere mogelijkheden tot gebed en live streaming van vieringen

Op elke zondagmorgen is de Eucharistieviering op televisie via KRO-NCRV (vanaf 10.00 uur; NPO 2). Verder zendt Radio Maria iedere doordeweekse ochtend en avond een Eucharistieviering uit om 09.00 uur en 19.00 uur. In het weekend is dat op zaterdag om 09.30 uur en zondag om 10.00 uur.

Pastorale contacten

Maak optimaal gebruik van de moderne communicatiemiddelen (telefoon, e-mail, Facebook, skype, YouTube e.a.). Houd gepaste afstand van mensen die verkouden zijn/hoesten. Als het mensen betreft die thuis of in het ziekenhuis, in quarantaine of isolatie, zijn, vraag advies aan de huisarts of naar de richtlijnen van de instelling.

Voor vragen kunt u bellen of mailen met het bisdom (050-4065888; info@bisdomgl.nl) of de bisschop en de vicarissen. Een aantal medewerkers van het bisdom werkt thuis, maar we proberen zo goed mogelijk bereikbaar te zijn

Dr. C.F.M. van den Hout, bisschop van Groningen - Leeuwarden
Groningen, 24 maart 2020